

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Mikro Öğretim Uygulamalarında Gözlenen Planlama ve Uygulama Sorunları: Okuma Eğitimi Örneklemi

Serpil ÖZDEMİR
Bartın Üniversitesi

Eğitim programlı bir davranış değiştirme sürecidir (Varış, 1978). Genelden özele doğru eğitim programı, öğretim programı, yıllık plan, ünite planı, günlük plan ve ders planı aracılığı ile hedeflenen davranış değişikliklerinin gerçekleştirilmesine çalışılmaktadır. Ders planı, belli bir dersin amaçlarının davranışa dönüştürülmesi, içeriğin konular ve alt başlıklar halinde sunulması, öğretim ortamının düzenlenmesi ve değerlendirme araçları hakkında ayrıntılı planlamayı içermektedir (Kulahçı, 1995'ten aktaran Demirel, 2010). Ders planı, öğretim programındaki kazanımlara adım adım ulaşmayı sağlamaktadır. Eğitim öğretimi planlama becerisi öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri arasındadır (MEB, 2017). Öğretmen adaylarının planlama ve yaptıkları planları uygulayabilme becerisi kazanmalarında uygulamalı dersler önemli bir fırsattır. Bu çalışmanın amacı okuma eğitimi uygulamalarında öğretmen adaylarının ders planı yapma ve uygulamada yaşadıkları sorunları belirlemektir.

Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yönteminde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu Batı Karadeniz'de bir eğitim fakültesinin Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada 51 öğretmen adayı gözlenmiştir. Veriler araştırmacının ders gözlemleri, uygulamaların video kayıtları ve öğretmen adaylarının hazırladıkları ders planları incelenerek toplanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının planlama ile ilgili (f=15) sorunlar yaşadıkları, uygulamada planda yazandan farklı bir yöntem/teknik kullandıkları (f=9) belirlenmiştir. Dersin giriş bölümünde dikkat çekme aşamasını ihmal etme (f=3), dikkat çekme ile güdülemeyi karıştırma (f=5), güdüleme yapmama (f=4), güdülemeyi sınavlarla ilişkilendirme (f=4), amacı belirtmeme (f=11), konuyu günlük yaşamla ilişkilendirmeme (f=6) sorunları belirlenmiştir. Dersi geliştirme sürecinde okuma eğitimi süreçlerine ilişkin stratejileri kullanmama (f=11), stratejileri amaca uygun kullanmama (f=4), sınıfın tamamını etkinliklere katmama (f=7), yönlendirme yapmama (f=3), yüzeysel/anlaşılmaz yönlendirmeler yapma (f=8); soru sorma (f=11), dönüt verme (f=3), pekiştirme verme (f=40) ile ilgili sorunlar gözlenmiştir. Kapanış aşamasında dersi özetlememe (f=4), değerlendirme yapmama (f=8) ve özdeğerlendirme formuna kazanımla ilgisiz ölçütler yazma (f=3) sorunları belirlenmiştir. Bu sorunların katılımcıların deneyimsiz olmaları, alan bilgilerinin yetersiz olması ve sınıfın yapay ortamı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Plan yazmada öğrencileri geliştirmek için belirlenen bir kazanım üzerinden ders planının her aşaması sınıfta ayrı ayrı çalışılmalıdır. Uygulama öncesi bir çalışma da öz/akran değerlendirmeye yönelik ölçütler yazma konusunda yapılmalıdır. Diğer sorunlar deneyimsizlikten kaynaklanmaktadır. Deneyim kazanmanın tek yolu da uygulamaya dayalı çalışmalardır.

Kaynakça

- Demirel, Ö. (2010). Öğretme sanatı öğretim ilke ve yöntemleri. (16. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- MEB. (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf Erişim Tarihi: 13.02.2019
- Varış, F. (1978). Eğitimde program geliştirme. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.